

6. Разом з довідкою ЄДРПОУ зникнуть черги і плата за її видачу [Електронний ресурс] / Прес-служба ДПС України. – Режим доступу: <http://sts.gov.ua/media-tsentr/novini/73642.html>.

7. Про затвердження Положення про порядок і умови користування даними Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України : наказ Державного комітету статистики України від 28 листоп. 2005 р. № 386 // Офіційний вісник України. – 2005. – № 51. – Стор. 135 – Ст. 3210.

8. Про внесення змін до Положення про Єдиний державний реєстр підприємств та організацій України : постанова Кабінету Міністрів України від 22 черв. 2005 р. № 499 // Офіційний вісник України. – 2005. – № 25. – Ст. 1443.

9. Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців : закон України від 15 трав. 2003 р. № 755-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 31–32. – Ст. 263.

10. Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів інформаційного обміну щодо надання та використання відомостей з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців : наказ Державного комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва, Державної податкової служби України, Державного комітету статистики України від 7 груд. 2005 р. № 121/560/406 // Офіційний вісник України. – 2005. – № 51. – Ст. 3222.

11. Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів інформаційного обміну щодо надання та використання відомостей з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців : наказ Державного комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва, Державної податкової служби України, Державного комітету статистики України від 14 лют. 2011 р. № 16/91/31 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 16. – Ст. 693.

12. Податковий кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13–17. – Ст. 112.

Надійшла до редколегії 19.11.2012

ТИЩЕНКО А. А. ПРАВОВЫЕ ОСНОВЫ УЧЕТА ЮРИДИЧЕСКИХ ЛИЦ КАК СУБЪЕКТОВ ФИНАНСОВОГО КОНТРОЛЯ

Проанализированы правовые основы учета юридических лиц как субъектов финансового контроля, определены случаи применения учета юридических лиц как специфического финансово-контрольного метода, выяснено виды реестров юридических лиц как субъектов финансового контроля.

TYSHCHENKO A. LEGAL BASES OF THE REGISTRATION OF LEGAL ENTITIES AS SUBJECTS OF FINANCIAL CONTROL

The legal bases of the registration of legal entities as subjects of financial control are analyzed, the cases of using the registration of legal entities as specific financial and control method are defined, the types of the registers of legal entities as subjects of financial control are studied.

УДК 342.743(477)

А. П. ХРЯПИНСЬКИЙ,

здобувач

Харківського національного університету внутрішніх справ

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ДЕРЖАВНОЇ АРХІТЕКТУРНО-БУДІВЕЛЬНОЇ ІНСПЕКЦІЇ УКРАЇНИ

Надано визначення адміністративно-правового статусу Державної архітектурно-будівельної інспекції України та розкрито основні його елементи.

Будівельна галузь є однією з найважливіших галузей народного господарства, від якої залежить ефективність функціонування всієї системи господарювання в країні, адже з розвитком будівельної галузі розвивається виробництво будівельних матеріалів і відповідного обладнання, машинобудівна галузь, металургія і металообробка, нафтохімія, виробництво скла, деревообробка і фарфоро-фаянсова промисло-

вість, транспорт, енергетика тощо. Як жодна інша галузь економіки, будівництво сприяє розвитку підприємств малого бізнесу, особливо того, який спеціалізується на оздоблювальних і ремонтних роботах, на виробництві та встановленні вбудованих меблів тощо.

У результаті швидкого розвитку галузі будівництва, світового ринку праці, капіталу й виробництва видозмінюються засоби забезпечення

державного суверенітету, роль держав як суб'єктів міжнародної політики, динаміка суспільних процесів, що розширює можливості кожної людини, підприємства, країни і водночас підвищує ризики, пов'язані з порушеннями в зазначеній сфері.

У зв'язку з цим особливого значення набуває діяльність Державної архітектурно-будівельної інспекції України (Держархбудінспекції України), основним призначенням якої є реалізація державної політики з питань державного архітектурно-будівельного контролю та контролю у сфері житлово-комунального господарства.

Науково-теоретичне підґрунтя даної статті становлять наукові праці вітчизняних і зарубіжних фахівців з адміністративного права та процесу, теорії держави і права, конституційного права, інших галузевих правових наук, зокрема: В. Б. Авер'янова, О. П. Альохіна, О. М. Бандурки, Д. М. Бахраха, Ю. П. Битяка, А. С. Васильєва, С. В. Ківалова, В. К. Колпакова, А. Т. Комзюка, Ю. М. Козлова, Ю. А. Тихомирова, М. М. Тищенко тощо.

Мета даної статті – визначити поняття адміністративно-правового статусу Державної архітектурно-будівельної інспекції України та визначити його структурні елементи.

Слід наголосити, що останнім часом було захищено низку дисертаційних досліджень, присвячених з'ясуванню адміністративно-правового статусу різного рівня органів виконавчої влади, і, враховуючи достатню кількість наукових праць із зазначеної проблематики, вважаємо за доцільне проаналізувати зміст деяких робіт з метою виокремлення структурних елементів адміністративно-правового статусу Держархбудінспекції України та надати визначення даного поняття, тому що діяльність останньої в сучасних наукових дослідженнях з адміністративного права вивчена фрагментарно.

Отже, заслуговує на увагу позиція Є. В. Юркової, яка, досліджуючи адміністративно-правовий статус публічної адміністрації у сфері охорони права інтелектуальної власності, визначає його як сукупність обов'язків і прав, що встановлюються з метою охорони права інтелектуальної власності в поєднанні з їх правосуб'єктністю [1, с. 6].

М. Д. Мартинов на підставі аналізу змісту адміністративно-правового статусу територіальних органів внутрішніх справ України визначає його як становище спеціального суб'єкта адміністративного права, гарантованого державою та врегульованого нормами права, що являє собою сукупність прав, обов'язків, обмежень, га-

рантій та відповідальності, відповідно до яких вони виконують правоохоронні функції. Крім того, М. Д. Мартинов шляхом узагальнення наукових позицій вітчизняних і зарубіжних учених пропонує об'єднати складові елементи адміністративно-правового статусу територіальних органів внутрішніх справ у цільовий, структурно-організаційний і компетенційний блоки [2, с. 10, 16].

На думку Л. А. Князької, зміст адміністративно-правового статусу органів виконавчої влади у сфері соціального захисту становить комплекс їх прав і обов'язків, закріплених нормами адміністративного права, а також гарантії захисту цих прав і обов'язків [3, с. 9].

О. В. Пономарьов, досліджуючи адміністративно-правовий статус Антимонопольного комітету України, розуміє його як становище у ієрархії органів виконавчої влади, що створює умови для забезпечення спроможності Комітету своїми односторонніми діями (актами) породжувати, змінювати або припиняти адміністративно-правові правовідносини у сфері захисту економічної конкуренції. До структури адміністративно-правового статусу Антимонопольного комітету України учений відносить такі елементи: 1) мету, завдання, функції; 2) компетенцію; 3) організацію діяльності; 4) юридичну відповідальність службовців Антимонопольного комітету України [4, с. 15].

На думку О. М. Стеця, структуру адміністративно-правового статусу Голодержслужби становлять такі елементи, як завдання, принципи, функції, компетенція, взаємодія, структура, організація діяльності. Дослідник доводить, що визначальними елементами правового статусу Голодержслужби є завдання, принципи і функції, центральними – компетенція і взаємодія, допоміжними – структура і організація діяльності [5, с. 15].

Н. В. Лебідь робить висновок, що правовий статус державних інспекцій є складною правовою конструкцією, яка включає в себе такі елементи: цілі, завдання, функції; компетенцію; організаційний блок елементів; відповідальність. Учений підкреслює, що цілі, завдання, функції державних органів – це різнопорядкові категорії. Функції державних інспекцій доцільно формулювати у відповідних нормативних актах через закріплення встановленого переліку завдань. Компетенція державних інспекцій вміщує в собі предмети відання (підвідомчість) та повноваження (обов'язки). У межах компетенції можна виділити функціональні, процесуальні, предметні, територіальні повноваження [6, с. 8].

Заслуговує на увагу позиція О. В. Лісцікова щодо розуміння адміністративно-правового статусу суб'єкта кадрової роботи в органах Державної пенітенціарної служби України як ієрархічного становище останніх у системі органів виконавчої влади, яке визначається сукупністю адміністративно-правових норм, що закріплюють призначення, функції, організацію діяльності, компетенцію та юридичну відповідальність посадових осіб, які працюють у вказаних органах і володіють певними методами кадрової роботи [7, с. 4].

І. І. Микульця визначає адміністративно-правовий статус органів юстиції України регіонального рівня як ієрархічне становище органів юстиції України регіонального рівня, яке визначається їхнім призначенням, місцем і роллю в системі органів публічної влади, характеризується їхньою компетенцією, територіальними межами діяльності, а також юридичною відповідальністю посадових осіб, які працюють у цих органах [8, с. 4]. Крім того, І. І. Микульця виділяє чотири блоки адміністративно-правового статусу органів юстиції України регіонального рівня: 1) цільовий (мета, завдання, функції); 2) структурно-організаційний (принципи діяльності; порядок утворення, реорганізації, ліквідації тощо); 3) компетенційний; 4) юридична відповідальність [8, с. 5].

Враховуючи викладене, ми можемо констатувати, що всі вчені певним чином виокремлюють однакові складові елементи адміністративно-правового статусу.

Таким чином, адміністративно-правовий статус Державної архітектурно-будівельної інспекції України – це правова категорія, що характеризує її місце в системі органів виконавчої влади, визначає межі діяльності її працівників щодо інших суб'єктів правовідносин.

У свою чергу, структуру адміністративно-правового статусу Державної архітектурно-будівельної інспекції України ми будемо розглядати у вигляді взаємозалежних елементів, що взаємодіють між собою та об'єднані в наступні блоки: 1) цільовий (цілі, завдання, функції); 2) структурно-організаційний (структура, порядок взаємодії, зовнішні і внутрішні зв'язки); 3) компетенційний (повноваження (основні, загальні, спеціальні права і обов'язки); 4) відповідальність, гарантії, заборони і обмеження, які охоплюють усю сферу зовнішніх і внутрішніх правовідносин.

Враховуючи мету нашої статті, вважаємо за доцільне розглянути виокремлені нами елеме-

нти адміністративно-правового статусу Держархбудінспекції України.

Відповідно до Указу Президента України від 8 квітня 2011 р. № 439/2011 [9] Держархбудінспекція України є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, входить до системи органів виконавчої влади і забезпечує реалізацію державної політики з питань державного архітектурно-будівельного контролю, контролю у сфері житлово-комунального господарства.

Серед основних завдань Держархбудінспекції України слід виділити: здійснення в межах своїх повноважень державного контролю за дотриманням законодавства, стандартів, нормативів, норм, порядків і правил із зазначених питань; виконання дозвільних та реєстраційних функцій у будівництві, ліцензування господарської діяльності, пов'язаної зі створенням об'єктів архітектури; внесення Міністерству регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України пропозицій щодо формування політики із відповідних питань [9].

Виконуючи одне з своїх основних завдань – внесення Мінрегіону України пропозицій із формування політики із відповідних питань, Держархбудінспекція України у 2012 р. підготувала 25 проектів нормативно-правових актів, з них 10 прийнято, 15 проходять процедуру погодження. Серед прийнятих – три постанови Кабінету Міністрів України, сім наказів Мінрегіону [10].

Держархбудінспекція України відповідно до покладених на неї завдань виконує наступні функції: 1) узагальнює практику застосування законодавства з питань, що належать до її компетенції, та в установленому порядку подає Міністру пропозиції щодо вдосконалення законодавчих актів, актів Президента України, Кабінету Міністрів України, нормативно-правових актів Мінрегіону України; 2) організовує та забезпечує виконання нормативно-правових актів з питань, що належать до її компетенції; 3) приймає в експлуатацію закінчені будівництвом об'єкти, видає відповідні сертифікати; 4) реєструє повідомлення про початок виконання підготовчих та будівельних робіт, декларації про початок виконання підготовчих і будівельних робіт, декларації про готовність об'єкта до експлуатації та у визначених законодавством випадках відмовляє

в реєстрації таких декларацій; 5) у визначених законодавством випадках видає дозволи на виконання будівельних робіт, відмовляє у видачі таких дозволів, анулює дозволи на виконання будівельних робіт; 6) відповідно до законодавства видає суб'єктам господарювання ліцензії на провадження господарської діяльності, пов'язаної зі створенням об'єктів архітектури, анулює зазначені ліцензії; 7) веде єдиний реєстр отриманих повідомлень про початок виконання підготовчих та будівельних робіт, зареєстрованих декларацій про початок виконання підготовчих і будівельних робіт, виданих дозволів на виконання будівельних робіт, зареєстрованих декларацій про готовність об'єкта до експлуатації та виданих сертифікатів, відмов у реєстрації таких декларацій та у видачі таких дозволів і сертифікатів, виданих ліцензій на провадження господарської діяльності, пов'язаної зі створенням об'єктів архітектури, який формується на основі інформації, наданої відповідними інспекціями державного архітектурно-будівельного контролю; 8) здійснює в межах своїх повноважень державний контроль у відповідних сферах; 9) здійснює контроль за виконанням приписів про усунення порушень вимог законодавства у сферах містобудівної діяльності, державних будівельних норм, стандартів та правил, у сфері житлово-комунального господарства; 10) розглядає справи про правопорушення у сферах містобудівної діяльності, житлово-комунального господарства з прийняттям відповідних рішень; 11) проводить аналіз та узагальнення результатів контролю за якістю виконаних будівельних робіт, будівельних матеріалів, виробів і конструкцій, що застосовуються в будівництві, подає відповідним органам пропозиції щодо вдосконалення державних стандартів, будівельних норм і правил; 12) зупиняє підготовчі та будівельні роботи, які виконуються без реєстрації декларації про початок їх виконання або дозволу на виконання будівельних робіт; 13) виконує функції замовника робіт зі знесення самочинно збудованих об'єктів будівництва та функції з управління об'єктами державної власності; 14) організовує проведення або проводить навчання, підвищення кваліфікації, підготовку та перепідготовку фахівців для здійснення державного архітектурно-будівельного контролю, ліцензування, контролю у сфері житлово-комунального господарства тощо [9].

Держархбудінспекція України для виконання покладених на неї завдань має право в установленому порядку: 1) залучати суб'єктів пуб-

лічної адміністрації до розгляду питань, що належать до її компетенції; 2) залучати до проведення перевірок і підготовки висновків з питань, що належать до її компетенції, суб'єктів публічної адміністрації, фахівців науково-дослідних, дослідно-конструкторських, експертних та проектних установ; 3) одержувати (безоплатно) в установленому законодавством порядку від суб'єктів публічної адміністрації, їх посадових осіб інформацію, документи і матеріали, а від органів державної статистики – статистичні дані для виконання покладених на неї завдань і функцій; 4) скликати в установленому порядку наради з питань, що належать до її компетенції; 5) вимагати у випадках, визначених законодавством, вибіркового розкриття окремих конструктивних елементів будинків і споруд, проведення зйомок і замірів, додаткових лабораторних та інших випробувань будівельних матеріалів, виробів і конструкцій; 6) видавати обов'язкові до виконання приписи; 7) складати акти перевірок у сферах містобудівної діяльності, житлово-комунального господарства; 8) складати протоколи про правопорушення у сфері містобудівної діяльності, житлово-комунального господарства, накладати штрафи відповідно до законодавства; 9) здійснювати контроль за виконанням виданих приписів про усунення порушень; 10) вносити замовникам пропозиції щодо припинення фінансування об'єктів будівництва на період до усунення виявлених у результаті здійснення архітектурно-будівельного контролю порушень; 11) одержувати від замовників, проектних та будівельних організацій нормативно-технічну, проектну та іншу документацію, необхідну для виконання покладених на неї функцій; 12) одержувати від посадових осіб місцевого самоврядування, суб'єктів господарювання у сфері житлово-комунальних послуг, замовників, проектних та будівельних організацій письмові пояснення щодо причин допущення порушень законодавства у відповідних сферах; 13) використовувати у своїй діяльності власні акредитовані лабораторії та контрольно-вимірювальні засоби, сертифіковані в установленому законодавством порядку; 14) визначати відповідність житлово-комунальних послуг кількісним та якісним показникам, встановленим порядками, правилами, нормами, нормативами та стандартами, у тому числі із застосуванням технічних засобів; 15) скасовувати рішення, прийняті її територіальними органами з порушенням норм законодавства; 16) користуватися відповідними інформаційними базами

даних державних органів, державними, в тому числі урядовими, системами зв'язку і комунікацій, мережами спеціального зв'язку та іншими технічними засобами; 17) брати в установленому законодавством порядку участь у роботі комісій із розслідування причин і наслідків аварій на будівництві та на об'єктах сфери житлово-комунального господарства; 18) здійснювати претензійно-позовну роботу, звертатися до суду з позовами щодо захисту своїх прав та законних інтересів, а також інтересів держави з питань державного архітектурно-будівельного контролю та контролю у сфері житлово-комунального господарства; 19) забороняти за вмотивованим письмовим рішенням керівника інспекції чи його заступника експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів, не прийнятих в експлуатацію [9].

Слід відмітити діяльність Держархбудінспекції України щодо ведення претензійно-позовної роботи та її методичної координації в територіальних органах. Так, станом на листопад 2012 р. загальна кількість судових справ, стороною в яких є Держархбудінспекція, становить 20, у семи справах провадження закрито і рішення прийняті у всіх справах на користь інспекції. У 13-ти справах на сьогодні триває судове провадження. Відсутність судових рішень не на користь Держархбудінспекції України підтверджує правомірність прийнятих нею рішень.

Предметом спору в судових справах, стороною в яких виступає Держархбудінспекція, є: визнання права власності на самочинне будівництво (п'ять справ); зобов'язання вчинити дії (чотири справи); скасування наказу Держархбудінспекції (п'ять справ); скасування дозволу на будівництво (три справи); скасування припису (одна справа); виконання вимог припису (одна справа); оскарження правомірності дій (одна справа) [10].

Стосовно претензійно-позовної роботи в територіальних органах, то станом на листопад 2012 р. загальна кількість судових справ, що перебувала у провадженні становить 4267, з них провадження закрито в 1440 справах, з яких у 805 справах рішення прийнято на користь інспекцій, а у 635 – не на користь інспекцій. У 2827 справах провадження триває [10].

Слід відмітити, що, аналізуючи рішення, прийняті не на користь інспекцій, можемо зазначити, що підставами для їх винесення стали допущені процесуальні недоліки, які мали місце під час оформлення адміністративних матеріалів та матеріалів щодо накладення штрафів

у справах про порушення містобудівного законодавства, неправильним застосуванням інспекціями принципу зворотної дії в часі, недоведеність факту вчинення правопорушення, а також неправильним трактуванням судом правових норм. Велика кількість рішень, прийнятих не на користь інспекцій, стосується визнання права власності на самочинно збудовані об'єкти, в яких суди приймають рішення на користь осіб з позиції непорушення права власності.

Крім того, права та обов'язки Держархбудінспекції України закріплено не тільки в Указі Президента України від 8 квітня 2011 р. № 439/2011 [9], а й в інших нормативно-правових актах постанові Кабінету Міністрів України від 23 травня 2011 р. № 553 «Про затвердження Порядку здійснення державного архітектурно-будівельного контролю» [11], законах України «Про основи містобудування» [12], «Про будівельні норми» [13], «Про регулювання містобудівної діяльності» [14], що деякою мірою вони дублюються, і тому з метою їх уніфікації слід прийняти кодифікований акт у сфері містобудування.

Так, постановою Кабінету Міністрів України від 23 травня 2011 р. № 553 «Про затвердження Порядку здійснення державного архітектурно-будівельного контролю» [11] закріплено, що посадові особи інспекцій під час здійснення державного архітектурно-будівельного контролю мають право: 1) безперешкодного доступу на місце будівництва об'єкта або місцезнаходження суб'єкта господарювання, який провадить господарську діяльність, пов'язану з будівництвом об'єкта архітектури, що за складністю архітектурно-будівельного рішення та (або) інженерного обладнання належить до IV і V категорії складності; 2) складати протоколи про вчинення правопорушень та акти перевірок, і накладати штрафи у межах повноважень, передбачених законом; 3) видавати обов'язкові для виконання приписи; 4) проводити перевірку відповідності виконання підготовчих та будівельних робіт вимогам будівельних норм, державних стандартів і правил, затвердженим проектним вимогам, рішенням, технічним умовам, своєчасності та якості проведення передбачених нормативно-технічною і проектною документацією зйомок, замірів, випробувань, а також ведення журналів робіт, наявності в передбачених законодавством випадках паспортів, актів та протоколів випробувань, сертифікатів та іншої документації; 5) проводити перевірку стану дотримання суб'єктами містобудівної діяльності, будівельних норм, державних стандартів

і правил, у тому числі під час застосування будівельної продукції; 6) здійснювати контроль за додержанням суб'єктами господарювання ліцензійних умов провадження господарської діяльності, пов'язаної з будівництвом об'єкта архітектури, який за складністю архітектурно-будівельного рішення та (або) інженерного обладнання належить до IV і V категорії складності; 7) залучати до проведення перевірок суб'єктів публічної адміністрації, експертних та громадських організацій (за погодженням із їх керівниками), фахівців галузевих науково-дослідних та науково-технічних організацій, які пройшли професійну атестацію; 8) отримувати в установленому законодавством порядку від суб'єктів публічної адміністрації, фізичних осіб інформацію та документи, необхідні для здійснення державного архітектурно-будівельного контролю; 9) вимагати у випадках, передбачених законодавством, вибіркового розкриття окремих конструктивних елементів будинків і споруд, проведення зйомки і замірів, додаткових лабораторних та інших випробувань будівельних матеріалів, виробів і конструкцій; 10) забороняти за вмотивованим письмовим рішенням керівника відповідної інспекції чи його заступника експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів, не прийнятих в експлуатацію; 11) здійснювати фіксування процесу проведення перевірки з використанням аудіо- та відеотехніки.

Крім того, посадові особи інспекції під час здійснення державного архітектурно-будівельного контролю зобов'язані: у повному обсязі, об'єктивно та неупереджено здійснювати державний архітектурно-будівельний контроль у межах повноважень, передбачених законодавством; дотримуватися ділової етики у взаємовідносинах із суб'єктами господарювання та фізичними особами; ознайомлювати суб'єкта містобудування чи уповноважену ним особу з результатами державного архітектурно-будівельного контролю у строки, передбачені законодавством; за письмовим зверненням суб'єкта містобудування надавати консультативну допомогу у здійсненні державного архітектурно-будівельного контролю [11].

Слід відмітити, що Держархбудінспекція України здійснює свої повноваження безпосередньо та через свої територіальні органи в Автономній Республіці Крим, областях, містах Київ та Севастополь або міжрегіональні (повноваження яких поширюються на декілька регіонів) територіальні органи.

При Держархбудінспекції України та її територіальних органах можуть утворюватися

групи позаштатних (громадських) інспекторів, положення про які затверджуються головою Держархбудінспекції України.

Держархбудінспекція України в процесі виконання покладених на неї завдань взаємодіє в установленому порядку з іншими органами виконавчої влади, допоміжними органами і службами, утвореними Президентом України, з органами місцевого самоврядування, відповідними органами іноземних держав і міжнародних організацій, а також підприємствами, установами, організаціями, всеукраїнськими об'єднаннями профспілок і всеукраїнськими об'єднаннями організацій роботодавців [9].

Останній блок адміністративно-правового статусу Держархбудінспекція України становить відповідальність його працівників.

Так, у зв'язку з виявленням фактів хабарництва та вчиненням інших злочинів у сфері службової діяльності упродовж 2010–2012 років органами прокуратури порушено 18 кримінальних справ стосовно службових осіб Державної архітектурно-будівельної інспекції України та її органів на місцях, з яких 15 направлені до суду [15]. За даними Генеральної прокуратури України, прокуратурою Кіровоградської області розслідується кримінальна справа, порушена за ознаками злочинів, передбачених ч. 3 ст. 364, ч. 3 ст. 368 Кримінального кодексу України стосовно службових осіб інспекції державного архітектурно-будівельного контролю у Кіровоградській області, які неодноразово вимагали та одержували хабарі за непритягнення до адміністративної відповідальності, уникнення та зменшення сум штрафних санкцій [15]. Крім того, з метою усунення порушень законів прокурорами упродовж останніх трьох років в органи Держархбудінспекції України внесено 303 документи реагування, за результатами розгляду яких відповідальності притягнуто 223 посадові особи, скасовано та приведено у відповідність до закону понад 80 незаконних рішень [15].

Найбільш типовими порушеннями, виявленими під час перевірок, є незаконна видача дозволів на виконання будівельних робіт, порушення порядку надання адміністративних послуг, неналежна організація та проведення перевірок додержання законодавства у сфері містобудування, незастосування заходів реагування до правопорушників, відсутність контролю за усуненням встановлених порушень.

Отже, адміністративно-правовий статус Державної архітектурно-будівельної інспекції України – це правова категорія, яка характеризує її

місце в системі органів виконавчої влади, визначає межі діяльності її працівників щодо інших суб'єктів правовідносин. Структуру адміністративно-правового статусу Державної архітектурно-будівельної інспекції України слід

розглядати у вигляді взаємозалежних елементів, що взаємодіють та можуть бути об'єднані в такі блоки: 1) цільовий блок; 2) структурно-організаційний блок; 3) компетенційний блок; 4) блок відповідальності.

Список використаної літератури

1. Юркова Є. В. Адміністративно-правова охорона права інтелектуальної власності в Україні : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Юркова Євгенія Валеріївна. – Запоріжжя, 2008. – 15 с.
2. Мартинов М. Д. Адміністративно-правове забезпечення діяльності територіальних органів внутрішніх справ України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Мартинов Михайло Данилович. – Х., 2010. – 20 с.
3. Князька Л. А. Адміністративно-правове регулювання в галузі соціального захисту населення : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Князька Лілія Антонівна. – К., 2010. – 20 с.
4. Пономарьов О. В. Адміністративно-правовий статус Антимонопольного комітету України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Пономарьов Олександр Валерійович. – К., 2010. – 19 с.
5. Стець О. М. Адміністративно-правовий статус Головного управління державної служби України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Стець Олег Миколайович. – О., 2011. – 19 с.
6. Лебідь Н. В. Адміністративно-правовий статус державних інспекцій в Україні : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Лебідь Наталя Володимирівна. – Х., 2004. – 20 с.
7. Лісіцков О. В. Адміністративні процедури кадрової роботи в органах Державної пенітенціарної служби України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Лісіцков Олександр Володимирович. – К., 2012. – 20 с.
8. Микульця І. І. Адміністративно-правовий статус органів юстиції України регіонального рівня : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Микульця Іван Іванович. – К., 2012. – 20 с.
9. Про Положення про Державну архітектурно-будівельну інспекцію України : указ Президента України від 8 квіт. 2011 р. № 439/2011 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 29. – Ст. 1247.
10. Про стан правової роботи у Держархбудінспекції України та її територіальних органах [Електронний ресурс] : довідка до розгляду на засіданні колегії Державної архітектурно-будівельної інспекції України. – Режим доступу: <http://www.dabi.gov.ua/collegia.files/2012.12.04/dov2.doc>.
11. Про затвердження Порядку здійснення державного архітектурно-будівельного контролю : постанова Кабінету Міністрів України від 23 трав. 2011 р. № 553 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 40. – Ст. 1647.
12. Про основи містобудування : закон України від 16 листоп. 1992 р. № 2780-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 52. – Ст. 683.
13. Про будівельні норми : закон України від 5 листоп. 2009 р. № 1704-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 5. – Ст. 41.
14. Про регулювання містобудівної діяльності : закон України від 17 лют. 2011 р. № 3038-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 34. – Ст. 343.
15. Органами прокуратури порушено 18 кримінальних справ стосовно службових осіб Держархбудінспекції [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.gp.gov.ua/ua/news.html?_m=publications&_t=rec&_c=view&id=11065.

Надійшла до редколегії 30.11.2012

ХРЯПИНСКИЙ А. П. АДМИНИСТРАТИВНО-ПРАВОВОЙ СТАТУС ГОСУДАРСТВЕННОЙ АРХИТЕКТУРНО-СТРОИТЕЛЬНОЙ ИНСПЕКЦИИ УКРАИНЫ
 Определено понятие административно-правового статуса Государственной архитектурно-строительной инспекции Украины и раскрыты основные его элементы.

KHRIAPYNSKIY A. ADMINISTRATIVE AND LEGAL STATUS OF STATE ARCHITECTURAL AND CONSTRUCTION INSPECTION OF UKRAINE
 The notion of the concept of administrative and legal status of State architectural and construction inspection of Ukraine is given and its basic elements are revealed.